

Кисельова І.І.
*викладач кафедри англійської мови
гуманітарного інституту Київського
університету імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві, зміцнення державності України, входження її в цивілізоване світове співтовариство викликали необхідність реформування національної системи вищої освіти. Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Однією з передумов входження України до єдиної Європейської зони вищої освіти є реалізація системою вищої освіти України ідей Болонського процесу. Метою сучасної педагогіки є забезпечення всебічного розвитку людини як особистості і найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей. З переходом на навчання за кредитно-модульною системою створюються умови для формування високоосвічених фахівців інтелектуально-розвинених та творчо мислячих. Інтернаціоналізація суспільного життя робить іноземну мову необхідністю. Вона стає дієвим чинником соціально-економічного, науково-технічного й загальнокультурного прогресу суспільства, що підвищує статус іноземної мови як галузі освіти [4, с. 241]. При цьому значна увага має приділятися індивідуальній роботі зі студентами.

Проблему підвищення ефективності навчального процесу шляхом індивідуального підходу до навчання, а також індивідуалізації навчання як засобу формування комунікативної компетенції тих, хто навчається,

досліджували А. Алексюк, Ю. Бабанський, І. Бех, А. Вербицький, М. Гусякова, О. Єфремова, О. Леонтєв, О. Степанова, П. Сікорський та інші.

Навчання студентів педагогічних спеціальностей іноземної мови в ВНЗ має свою специфіку як стосовно цілей навчання, так і стосовно вибору методів та прийомів роботи в процесі професійної підготовки. Провідним напрямом в оволодінні іноземною мовою є здобуття тими, хто навчається, такого рівня комунікативної компетенції, який дозволив би користуватися іноземною мовою у педагогічній професійній діяльності, оскільки по закінченні навчання підготовлені спеціалісти працюватимуть в освітніх навчальних закладах країни (школах, училищах, гімназіях, тощо).

І.Бех зазначає, що умовою і засобом реалізації професії є людина – професіонал, в особистості якої, з одного боку, втілюється те спільне, що характерне для будь-якого працівника, який зайнятий даним видом праці, з іншого – індивідуальне, привнесене ним самим у кожний аспект професійної діяльності [1, с. 159].

Індивідуального підходу вимагають не тільки ті студенти, яким іноземна мова дається важко. Треба пам'ятати, що кожен студент має навчальну потребу в особистісному підході. Під час індивідуальної роботи діагностуються потенційні можливості та найближчі перспективи розвитку студентів. Диференціація у вузівському навчанні як спосіб індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності передбачає:

1. диференціацію змісту навчання;
2. диференціацію самого процесу навчання у навчально-пізнавальній діяльності тих, хто навчається.

Особливістю студентських груп педагогічних спеціальностей („Фізичне виховання”, „Дошкільна освіта”, „Початкова освіта”, „Соціальна педагогіка”, „Музичне мистецтво”, „Образотворче мистецтво”, Інформатика”, „Історія” та ін.), які вивчають іноземну (англійську) мову за професійним спрямуванням є різний рівень підготовки з іноземної мови на попередніх етапах навчання.

Засвоєння структури мови відтворюється в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності: слуханні, говорінні, читанні та письмі. Викладачу слід підбирати різного роду ситуативні вправи з різних видів мовленнєвої діяльності, щоб „сильні” студенти змогли якнайкраще представити свої знання з тієї чи іншої теми, а „слабкі” студенти не відчували себе некомфортно і мали змогу теж брати участь у навчальному процесі і підвищити рівень своїх знань, вмінь та навичок. Ефективність навчання іноземній мові значною мірою залежить від чіткої і гнучкої організації навчального процесу на практичному занятті, від уміння педагога враховувати індивідуальні особливості кожного студента і реальне засвоєння ним конкретного програмного матеріалу.

Відомо, що іншомовні здібності є одним з основних факторів, що забезпечують успішність засвоєння іноземної мови, і тому проблема урахування індивідуальних особливостей студентів є однією з центральних при навчанні іноземним мовам. Отже задача викладача:

1. Забезпечити студентів завданнями з різних видів мовленнєвої діяльності, враховуючи їх здібності та рівень підготовки з іноземної мови з метою зацікавлення їх в прийнятті участі в навчальному процесі.

2. Підбирати ситуації з педагогічно значущими завданнями, які стимулювали б педагогічну творчість, самоаналіз педагогічних здібностей та їх розвиток.

3. Ситуації повинні бути пов'язані з педагогічною діяльністю в залежності від фаху підготовки. Ці ситуації є зрозумілі для студентів (вони проходять педагогічну практику в навчальних закладах міста), а також орієнтовані на їх майбутню роботу з учнями.

Важливим елементом цих завдань є їх цікаве оформлення, створення ситуації успіху, разом із тим кожне завдання сприяє внутрішньому самоаналізу моделей поведінки, з'ясуванню причин складності та пошуку шляхів їх розв'язання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах //Педагогіка толерантності. – 2001. - №3-4 - С.157-162.
2. Бородіна Г.І. Комунікативно-орієнтовне навчання іноземної мови у немовному вузі. //Навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Іноземні мови 2005. - №2 – С.28-30.
3. Закон України „Про вищу освіту. Науково-практичний коментар. За загальною редакцією Кременя В.Г. – К., - 2002. – 323с.
4. Насонова Н.А. Передача інформації в процесі вивчення іноземної мови / Н.А. Насонова // Проблеми гуманізму і освіти: зб. матеріалів наук.-метод. конф., м. Вінниця, 21-22 травня 2002 р. В 2-х томах. Том 2. – Вінниця: Універсам – Вінниця, 2002. - С.241-243.
5. Педагогічна Майстерність: Підручник /І.А. Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – Вища шк., 1997. – 349 с.:іл.
6. Скрипка Л.І.Б Бондаренко О.М. та ін. Індивідуальна робота зі студентами. //Інноваційні технології навчання. – К.: „Вища школа”. -2005. – С.131-142.

(Львів 2012)